

De krab op de achterbank, Élisabeth Gille
Uitgeverij Epo, Antwerpen, 1995
ISBN: 9789064459207

tekst: prof. dr. Ad Kaptein

63

medische oncologie
december 2020

helende woorden

De krab op de achterbank

Élisabeth Gille (1937 - 1996), auteur, redacteur, vertaalster, schrijft over haar ziek-zijn. Haar tekst vormt een bitterzoete illustratie van het dagelijks bestaan van iemand met kanker; de onzekerheid, de pijn, het onbegrip van de omgeving, de eenzaamheid die het lot zijn van de borstkankerpatient. Haar ziekenverhaal is veel te lang voor leerboeken medische oncologie. Een uitdaging voor een arts-assistent in opleiding tot internist-oncoloog zou kunnen zijn om een samenvatting te maken van *De krab op de achterbank* voor in leerboeken medische oncologie om het verhaal van de patiënt te illustreren.

De politieagent haalt moeder en zoon naar de kant van de snelweg vanwege hun negeren van ononderbroken witte lijnen. De moeder wijst hem op de röntgenfoto's op de achterbank. 'Rijd u maar door', zegt de politieagent.¹

De oncoloog: 'Er zit hier en daar toch een kleinigheidje. Gaat u maar terug naar uw radioloog voor een nieuwe foto.'

De radioloog: 'Wat haalt die kankerspecialist van u zich toch in zijn hoofd? Hij ziet overal kanker. U hebt gewoon ontstoken bronchiën, wat niet verwonderlijk is met 40 sigaretten per dag.'

De verpleegkundige: 'Dokter, hier is nog een bronchoscopie.'

De longarts: 'U mankeert niets, helemaal niets. Onvoorstelbaar, ondanks uw 584.000 sigaretten, geen enkele verdachte cel.'

Ik heb overal gezocht, de bronchiën doorgespit, de bronchioli, het parenchym onderzocht, niets. Helemaal niets, dat is niet eerlijk, wat zeg ik, het is schandelijk.'

De chirurg: 'Mooi, als het u uitkomt, opereer ik u de tweede ... aan kanker natuurlijk.'

De borstkanker, die men dood waande, maar die rustig aan het haasje-over spelen was van de ene cel naar de andere, foetert tegen de longkanker: 'Schuif eens op, je pikt alle plaats in.'

Eerste telefoontje: 'Wat is dat nou voor onzin? Ik zei toch al dat je naar mijn psychotherapeut moest gaan.'

Tweede telefoontje: 'Nou, ik hoop dat je je het niet te veel aantrekt. Een sneetje, chemotherapie, en daar schijn je zelfs je haar al niet meer bij kwijt te raken, een tijdje radiotherapie en dan ben je weer als nieuw.'

Derde telefoontje: 'Ik wist het wel. Je zag eruit, verschrikkelijk...'

Vierde telefoontje: 'Ha, zie je wel, ik zei toch al dat je veel te veel rookt.'

Vijfde telefoontje: 'Maak je geen zorgen, ik heb ergens in mijn agenda het nummer van een specialist. Hij verricht wonderen. Als je mijn naam noemt, heb je binnen 3 maanden een afspraak.'

De baas: 'Oh nee, dat woord wil ik niet horen. Ik zit met hetzelfde probleem.'

De ziekenverzorger: 'Voor u geen ontbijt.'

De verpleegster: 'Tot straks.'

De *chef de clinique*: 'Wie is uw specialist?'

De grote zwarte man: 'Het is zover.'

De verpleeghulp: 'Wat doet u hier nou?'

Een arts-assistent: 'Wat doet u hier?'

De chirurg: 'Wat doet zij hier?'

De internist-oncoloog: 'Welaan, mijn beste mevrouw, u haalt wel grappen uit met ons ... het is maar liefst een broncho-alveolaircelcarcinoom ... dat betekent dus chemotherapie. En daarna wellicht een kuurtje radiotherapie.'

De wijkzuster: 'Welke bil wilt u, de linker of de rechter? – het is een onderhuidse prik – O ja, dat is waar ook.'

De werkster: 'U hebt helemaal dikke ogen. Hebt u gehuild?'

De bezoeker: 'Je ziet er uitstekend uit. Gezond en een lekker kleurtje op je wangen.'

De dochter: 'Ik heb mijn telefoon doorgeschakeld naar de jouwe. Als Philippe belt, zeg je maar dat ik niet voor twee uur vannacht thuis ben. En als het Simon is, verzin je maar gewoon iets, dat ik met je mee moet naar het ziekenhuis of zo.'

De vriendin: 'Ik heb gehoord dat je ziek bent. Heb je chemotherapie? Gelukkig stelt dat vandaag de dag nauwelijks meer iets voor.'

De huisarts: 'Wat is er, kunt u niet meer praten? Maar u moet me zeggen wat er aan de hand is. Hoe kan ik iets doen als ik niet weet wat er aan de hand is?'

De telefoon: 'Geestelijke veerkracht, daar gaat het om. Je moet in de clinch gaan met een ziekte. Dat heb je gedaan en je hebt gewonnen.'^{2,3}

De krab op de achterbank is ook verfilmd in 1996 door regisseur Jean-Pierre Vergne onder de oorspronkelijke titel *Le crabe sur la banquette arrière*. ←

De referenties zijn te raadplegen in de onlineversie van dit artikel op www.medischeoncologie.nl.

beeld: Keith Peire

Prof. dr. A.A. Kaptein is emeritus hoogleraar Medische psychologie. In deze column belicht hij romans die ingaan op thema's als zingeving bij kanker, inpassen van kanker in het bestaan, therapie(on)trouw, levensstijl, zelfmanagement, kanker een plaats geven in een sociaal systeem en kwaliteit van leven. Dergelijke romans kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt als bibliotherapie of laten mogelijkheden voor *expressive writing* zien.